

Proves d'aptitud personal

Graus en educació infantil i primària

Competència comunicativa i raonament crític

Sèrie 2

Qualificació			TR
Secció 1	Part 1		
	Part 2		
Secció 2			
Secció 3			
Suma de les notes (qualificació sobre 100)			
Qualificació sobre 10			
Qualificació final			

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Universitat
de Girona

Universitat de Lleida

 UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

 UNIVERSITAT
**RAMON
LLULL**

U
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

UIC
barcelona

 *Universitat
Abat Oliba CEU*

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de tres seccions:

Secció 1. Comprensió lectora (qüestions 1-8)

Secció 2. Expressió escrita (qüestió 9)

Secció 3. Domini del sistema lingüístic (qüestió 10)

Tingueu en compte les observacions següents:

1. És obligatori respondre en català.
 2. La prova avalua la capacitat d'expressar-se correctament. Per aquest motiu, es penalitzaran els errors normatius d'ortografia, de lèxic, de morfologia i de sintaxi amb un descompte d'1 punt per errada (el conjunt de la prova té un valor de 100 punts).
 3. Escriviu les respostes en l'espai assignat. Podeu utilitzar les pàgines 10 i 11 per a fer esquemes, esborranys, etc., però tingueu en compte que no es corregiran en cap cas.
-

SECCIÓ 1. COMPRESIÓ LECTORA

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que es plantegen tot seguit.

Microbis allucinògens: *Les temptacions de sant Antoni, del Bosch*

El pintor flamenc Hieronymus van Aeken, el Bosch, va néixer i morir a 's-Hertogenbosch (1450?-1516), una petita ciutat del ducat de Brabant, a Flandes, al sud d'Holanda. El pintor va agafar la darrera síl·laba del nom de la ciutat —que significa 'bosc del duc'— per al sobrenom amb què signava les seves pintures: Hieronymus Bosch. El Bosch va néixer en una família benestant vinculada a la pintura. El seu avi, el seu pare, dos dels seus oncles materns i els seus dos germans també van ser pintors. Va dibuixar i pintar profusament, però molts dels seus treballs van ser destruïts en els segles XVI i XVII, perquè la Reforma protestant els considerava immorals.

Una de les obres del Bosch més conegudes és el tríptic de *Les temptacions de sant Antoni*, pintat entre 1492 i 1496, que es troba actualment al Museu Nacional d'Art Antic de Lisboa. El Bosch va descriure en les seves obres el complex clima espiritual del final de l'edat mitjana i l'inici del Renaixement. Els temes que abordava en les seves pintures eren fonamentalment religiosos. Les seves obres reflectien un profund coneixement de la societat del seu temps, en què la creença en xarlatans i supersticions, el vici, la corrupció i l'angoixa eren sempre presents. Dotat d'una imaginació prodigiosa i d'una fantasia enlluernadora, sovint feia referència als costums socials i a les deformitats morals de la seva època. La presència d'epidèmies, fam i mort era constant. El pecat i la bogeria assetjaven els creients i el foc de l'infern era l'element de purificació. Els estralls causats per la lepra, la pesta o el foc de Sant Antoni eren ben coneguts. Aquestes malalties es consideraven com la conseqüència d'un comportament humà desviat o bé com una maledicció divina. Per tant, les persones buscaven protecció o una curació miraculosa en els sants i l'Església.

Convents i monestirs es van veure desbordats per una gran afluència de pelegrins malalts, cosa que dificultava la vida monàstica quotidiana. La solució fou la fundació d'hospitals (entesos en el sentit etimològic de 'lloc on es practica l'hospitalitat'), unes institucions que sovint depenien d'un monestir o d'un orde de monjos. L'hospital medieval complia tres funcions: era hospici per a pobres, alberg de pelegrins i hospital en el sentit actual, un lloc on es cuidaven els malalts i els convalescents.

L'orde hospitalari dels antonians (sota l'advocació de sant Antoni Abat) va ser fundat el 1095 a la ciutat francesa de Viena del Delfinat, a prop de Lió. La missió principal dels antonians era cuidar els malalts de pesta i d'altres epidèmies que en aquell moment flagellaven Europa, sobretot d'una síndrome complexa que ocasionava deliris, allucinacions i espasmes musculars, i que, a causa de la dedicació dels antonians, es va anomenar *foc de Sant Antoni*.

Els germans hospitalaris de sant Antoni van fundar diversos convents i hospitals a Catalunya. Un dels primers va ser el de Cervera el 1215. Posteriorment es van establir en altres indrets, seguint el camí de Sant Jaume, com ara San Antón de Castrojeriz (Burgos) i Olite (Navarra). Els antonians no

van arribar a Barcelona fins al segle xv. Van construir l'església i un hospital al costat de la muralla oest de la ciutat, a la zona coneguda avui amb el nom d'«els Tres Tombs», davant de l'actual mercat de Sant Antoni. La primera pedra de l'església es va posar l'any 1430, i es va completar entre 1457 i 1458. Aquest convent feia un control sanitari dels viatgers quan entraven a la ciutat. En el transcurs dels anys, els antonians i el mateix convent van entrar en declivi. El 1791 l'orde es va extingir i els religiosos de tot Espanya van retirar-se a la casa de Barcelona, que va ser l'última a tancar. En l'actual carrer de Sant Antoni, al costat dels Tres Tombs, es pot veure encara el pòrtic gòtic de l'església del convent. Aquest pòrtic era fins fa uns quants anys una matalasseria.

Però el foc de Sant Antoni és en realitat una intoxicació deguda a la ingestió de pa de sègol, el pa dels pobres. Aquesta síndrome és una malaltia que avui coneixem com a *ergotisme*. I per què, aquest nom? L'ergotisme és una malaltia provocada per la ingesta, més o menys prolongada, d'aliments contaminats pel fong del sègol *Claviceps purpurea*. Aquest fong (conegut com a *banya de sègol*) produeix diversos alcaloides derivats de l'àcid lisèrgic. El principal és l'ergotamina. Hi ha almenys dotze molècules que mantenen una estructura similar a l'àcid lisèrgic: l'ergotamina, però també l'ergometrina i l'ergocriptina, entre d'altres. El químic alemany Albert Hofmann (1906-2008) va sintetitzar l'any 1938 la dietilamida de l'àcid lisèrgic (LSD, per raó de les inicials del nom en alemany) per a ús terapèutic en trastorns psiquiàtrics. Però el 1943 va trobar que tenia un efecte allucinogen molt potent. En les dècades dels seixanta i setanta del segle passat, l'LSD estava de moda i els *hippies* el van popularitzar amb el nom de *trippy*. Fins i tot The Beatles li van dedicar una cançó: *Lucy in the Sky with Diamonds*. Diversos escriptors, pensadors i artistes de l'època van crear obres sota la influència de l'LSD.

Als hospitals dels antonians, els malalts d'ergotisme no eren alimentats amb pa de sègol contaminat, sinó amb blat. Quan deixaven de menjar pa contaminat, els pacients es curaven. I per beure els donaven «vi sant», que també vessaven o aspergien sobre les ferides i els xancres dels malalts. El foc de Sant Antoni afectava principalment les classes socials més baixes; aquestes, desprotegides i indigents, es refugiaven en el culte de sants protectors, amb la intervenció miraculosa dels quals pretenien guarir-se.

L'ergotisme té dues manifestacions: l'ergotisme convulsiu i l'ergotisme gangrenós. L'ergotisme convulsiu es fa evident més ràpidament, per la qual cosa els antonians el podien detectar i, per tant, podien tenir cura dels afectats. L'ergotisme gangrenós és degut a una vasoconstricció de les extremitats. Comença amb calfreds a les mans i als peus i una sensació d'ardor (d'aquí el nom de *foc*). Després, sembla com si les extremitats fossin consumides per un foc intern. Finalment, es van tornant negres i arrugades, i arriben a trencar-se.

No obstant això, alguns dels alcaloides de *Claviceps* també s'han utilitzat amb fins terapèutics. L'ergotamina és un poderós vasoconstrictor que s'utilitza en el tractament de la migranya, i l'ergometrina s'usa per a provocar el part i evitar hemorràgies posteriors. La sorprenent àmplia gamma d'aplicacions farmacèutiques dels alcaloides de *Claviceps* és deguda a la seva acció específica sobre els receptors de tres neurotransmissors diferents: la serotonina, la dopamina i l'adrenalina.

L'ergotisme és actualment molt rar en els humans, gràcies a les estrictes directrius que dictaminen la concentració acceptable de toxines fúngiques en el gra per al consum humà. No obstant això, l'ergotisme encara pot causar danys greus al bestiar. La presència de *Claviceps* en cultius de cereals comercials continua sent un problema que pot donar lloc a grans pèrdues econòmiques, perquè els conreus contaminats han de ser destruïts.

Qui els ho havia de dir, als antonians o al Bosch, que la malaltia convulsiva que els uns curaven i que l'altre pintava a finals del segle xv era deguda a una substància que tindria una gran influència en la música, la literatura o la pintura psicodèliques d'alguns artistes de la segona meitat del segle xx?

Adaptació feta a partir d'un text de
Ricard GUERRERO i Mercè BERLANGA. *Mètode*, 93 (14 desembre 2017)

Part 1 (qüestions 1-5)

Tenint en compte el text que heu llegit, trieu la resposta correcta en cada cas.

[15 punts: 3 punts per cada resposta correcta, 0 punts per les qüestions no contestades i -1,5 punts per cada resposta incorrecta.]

- La finalitat de l'article és
 - informar sobre una malaltia medieval: els símptomes i la cura.
 - defensar que les malalties es poden curar a través de l'art.
 - explicar com es percep una malaltia des d'una perspectiva històrica i artística.
- En aquest article es fa referència a un pintor que
 - tenia el sobrenom de Hieronymus van Aeken.
 - va pintar molt durant els segles XVI i XVII.
 - va ser considerat immoral per l'obra feta, un cop mort.
- L'hospital medieval era
 - un lloc on es practicava sobretot l'hospitalitat.
 - un refugi per a pobres, malalts i pelegrins.
 - un espai especialitzat en el guariment de malalties infeccioses.
- Per què es va fundar l'orde hospitalari dels antonians?
 - Per a tractar epidèmies.
 - Per a curar malalts flagellats pels deliris.
 - Per a difondre la ideologia de l'orde a molts indrets, com Burgos i Navarra.
- El químic alemany Albert Hofmann
 - va inventar un producte al·lucinogen molt potent el 1938.
 - va ser capaç d'aïllar la dietilamida de l'àcid lisèrgic per a evitar-ne els efectes secundaris, molt potents.
 - investigava possibles tractaments terapèutics per a malalties mentals.

Espai per al corrector/a		
Secció 1. Part 1	Qüestió 1	
	Qüestió 2	
	Qüestió 3	
	Qüestió 4	
	Qüestió 5	
	Total de les qüestions*	

3 punts per cada resposta correcta, 0 punts per les qüestions no contestades i -1,5 punts per cada resposta incorrecta.

* Aquest total no pot ser inferior a 0 punts.

SECCIÓ 2. EXPRESSIÓ ESCRITA

[50 punts. Es valorarà l'adequació, la coherència i la cohesió del text.]

9. Escriviu un article per a una revista de divulgació en què reflexioneu sobre alguna de les malalties o trastorns propis de la societat actual. Centreu-vos en exemples concrets, com ara l'anorèxia, la depressió o qualsevol addicció. Podeu explicar-ne les causes i els possibles tractaments, la percepció que en té la societat o com han influït en les arts. Tingueu en compte que heu d'elaborar un nou article que es pugui entendre de manera autònoma. Cal aportar coneixements culturals propis: també hi podeu incloure algun esdeveniment històric o alguna vivència personal que illustri el vostre punt de vista.

L'article ha de tenir un títol adient i una extensió entre 250 i 300 paraules. Anoteu al final el nombre de paraules que heu escrit.

Espai per al corrector/a			
Secció 2	Valoració global		
	Adequació	Objectiu	
		Gènere	
		Registre	
	Coherència	Estructura	
		Informació	
		Argumentació i valor afegit	
	Cohesió	Sintaxi	
		Puntuació	
		Connexió d'idees	
	Suma		
	Descompte per faltes		
Total			

SECCIÓ 3. DOMINI DEL SISTEMA LINGÜÍSTIC

[20 punts: 0,75 punts per cada error detectat degudament, 0,75 punts per cada correcció adequada i 0,5 punts per cada justificació ben argumentada.]

10. El text següent conté diversos errors lingüístics. Fent ús de les taules que hi ha a continuació, detecteu, corregiu i justifiqueu deu errors d'ortografia, de lèxic, de morfologia, de sintaxi o d'expressió. Per fer-ho, seguiu la pauta següent:

Error: Escriviu la forma incorrecta, tal com apareix en el text.

Correcció: Escriviu la forma correcta.

Justificació: Expliqueu els motius o la normativa que determinen que la forma és incorrecta.

—Cuanta gent dius que has convidat?

—Vint i un amics, però dos pot ser que no vindran. Serem unes dinou persones.

—I com els faràs cabre al nostre pis?

—Molt senzill! Demanaré a la veïna aquella fusta tan gran i els dos cavallets que fem servir per a les reunions: això serà la taula.

—I com s'assentaran?

—Les cadires les demanaré el veí del replà, que té el pis ple de mobles estic segur que té moltes.

—I què vols fer per sopar.

—Un menú senzill: meló en pernil o gaspatxo, embotits i les postres... que les portin ells! Ja lis avisaré amb temps! I tanmateix servirem còctels a la terrassa!

—No tenim terrassa, tenim balcò!

—Però i cap una taula, que pot ser la barra. Estarà molt divertit!

—No m'ho vull ni imaginar!

1	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	<i>Total:</i>
	<i>Justificació:</i>		
2	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	<i>Total:</i>
	<i>Justificació:</i>		
3	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	<i>Total:</i>
	<i>Justificació:</i>		
4	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	<i>Total:</i>
	<i>Justificació:</i>		

5	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

6	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

7	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

8	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

9	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

10	<i>Error:</i>	<i>Correcció:</i>	Total:
	<i>Justificació:</i>		

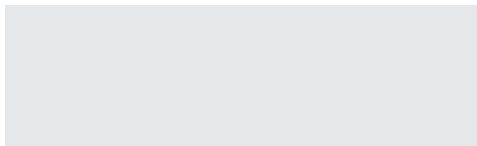
Espai per al corrector/a		
Secció 3	1	
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	
	8	
	9	
	10	
	Suma	
	Descompte per faltes	
Total		

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc.]

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc.]

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans